

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Національного університету
«Чернігівська політехніка»

_____ 2026 р. протокол № ____

Введено в дію наказом ректора

від _____ 2026 р. № _____

ПОЛОЖЕННЯ

**про академічну мобільність здобувачів вищої освіти
Національного університету «Чернігівська політехніка»**

Чернігів 2026

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти (далі – «Положення») Національного університету «Чернігівська політехніка» (далі – «Університет») визначає порядок організації та реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти на території України чи поза її межами.

1.2. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», постанови КМУ №579 від 12.08.2015 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність», постанови КМУ № 411 від 13.04.2011 р. «Питання навчання студентів та стажування (наукового стажування) аспірантів, ад'юнктів і докторантів, наукових і науково-педагогічних працівників у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах за кордоном» (редакція від 18.04.2017).

1.3. Цілі, завдання та загальні правила забезпечення та реалізації академічної мобільності відповідають основним принципам Болонської декларації.

1.4. Академічна мобільність – можливість здобувачів вищої освіти навчатися, стажуватися чи проводити наукову діяльність тощо в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами (далі – ЗВО-партнери).

1.5. Кредитна академічна мобільність – навчання у ЗВО-партнері для отримання кредитів ЄКТС, що будуть визнані у закладі вищої освіти України, де постійно навчається здобувач вищої освіти без присудження ступеня вищої освіти ЗВО-партнера. При цьому загальна тривалість навчання не збільшується.

1.6. Ступенева академічна мобільність – навчання у ЗВО-партнері, що передбачає отримання документа про вищу освіту (наукові ступені) за відповідними ступенями ЗВО-партнера.

1.7. Внутрішня академічна мобільність – навчання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень тощо здобувачів вищої освіти Університету у ЗВО-партнерах України.

1.8. Міжнародна академічна мобільність – навчання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень тощо здобувачів вищої освіти Університету у ЗВО-партнерах поза межами України.

1.9. Віртуальна академічна мобільність – академічна мобільність, яка реалізується за допомогою технологій дистанційного навчання, на основі відповідних між-інституційних угод з закордонними партнерами та ЗВО

України, а також в рамках масових онлайн курсів та спільних міжнародних онлайн курсів.

1.10. Внутрішньоуніверситетська академічна мобільність – академічна мобільність, яка реалізується в рамках Університету, шляхом направлення на один семестр на навчання за іншою освітньої програмою.

1.11. Умови зарахування, навчання і перебування здобувачів вищої освіти в рамках академічної мобільності та інші питання визначаються двосторонніми або багатосторонніми угодами між ЗВО-партнерами, та/або умовами грантових програм.

1.12. За здобувачами вищої освіти на період навчання в ЗВО-партнері на території України чи поза її межами зберігаються відповідно до укладеного договору про академічну мобільність місце навчання та виплата стипендії згідно із законодавством протягом навчання, стажування чи провадження наукової діяльності в ЗВО-партнері на території України чи поза її межами, якщо стипендія не передбачена умовами академічної мобільності. Особи, які навчаються за рахунок фізичних (юридичних) осіб, продовжують сплачувати за навчання якщо відповідна оплата не передбачена в ЗВО-партнері за програмою академічної мобільності.

Особи, що уклали договори про навчання за програмою академічної мобільності, не відраховуються із складу здобувачів вищої освіти на період реалізації права на академічну мобільність та обліковуються в Єдиній державній електронній базі з питань освіти.

1.13. Здобувачі вищої освіти, які мають заборгованість за договором про надання освітніх послуг між закладом вищої освіти та фізичною (юридичною) особою, не допускаються до участі у програмах академічної мобільності.

1.14. Здобувачі вищої освіти, які були визнані Комісією з питань академічної доброчесності порушниками Кодексу академічної доброчесності Університету, не допускаються до участі у програмах академічної мобільності.

1.15. Формами академічної мобільності для учасників освітнього процесу, що здобувають освітні ступені молодшого бакалавра, бакалавра, магістра та доктора філософії в Університеті, є:

- навчання за програмами академічної мобільності;
- мовне стажування;
- наукове стажування.

2. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

2.1. Основними цілями академічної мобільності є:

- підвищення якості вищої освіти;
- підвищення конкурентоздатності випускників Університету на українському та міжнародному ринках освітніх послуг та праці;
- збагачення індивідуального досвіду здобувачів вищої освіти щодо інших моделей створення та поширення знань;
- залучення світового інтелектуального потенціалу до освітнього процесу в Університеті на основі двосторонніх та багатосторонніх угод між ЗВО-партнерами;
- встановлення внутрішніх та зовнішніх інтеграційних зв'язків;
- гармонізація освітніх стандартів ЗВО-партнерів.

2.2. Основними завданнями академічної мобільності здобувачів вищої освіти Університету є :

- підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти, проведення досліджень з використанням сучасного обладнання і технологій, опанування новітніми методами дослідження, набуття досвіду проведення науково-дослідної роботи та впровадження її результатів;
- набуття професійного досвіду під час проходження навчальних та виробничих практик;
- можливість одночасного отримання здобувачем вищої освіти двох документів про вищу освіту з додатками встановленого у ЗВО-партнерах зразка та інформацією про систему оцінювання в них навчальних здобутків здобувачів вищої освіти;
- підвищення рівня володіння іноземними мовами;
- посилення інтеграції освіти і науки, розвиток подальших наукових досліджень;
- підтримка соціальних, економічних, культурних, політичних взаємовідносин та зв'язків з іншими країнами.

3. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

3.1. Академічна мобільність здобувачів вищої освіти реалізується на підставі міжнародних договорів, міжінституційних угод, договорів про

співпрацю між закладами вищої освіти, а також індивідуальних договорів про участь у програмі академічної мобільності.

3.2. Відбір здобувачів вищої освіти для участі в програмах кредитної або ступеневої академічної мобільності здійснюється конкурсною комісією Університету, яка створюється наказом ректора.

3.3. У своїй діяльності конкурсна комісія керується критеріями відбору учасників, визначеними ЗВО-партнером, та/або умовами грантової/стипендіальної програми. За відсутності таких пунктів угоди, основними критеріями відбору слугують: академічна успішність здобувача вищої освіти, участь у науковій роботі та/або суспільна активність, рівень володіння англійською мовою (або іншою іноземною мовою, необхідною для академічної мобільності).

3.4. Організаційний супровід процедури відбору учасників академічної мобільності здійснює відділ міжнародних зв'язків Університету.

3.5. У разі участі здобувача вищої освіти у віртуальній або внутрішньоуніверситетській академічній мобільності, процедура відбору не є обов'язковою. Для участі у даних програмах, після оприлюднення відповідного оголошення, здобувач вищої освіти має звернутися до деканату/дирекції (у разі міжнародної мобільності – до відділу міжнародних зв'язків) із заявою у довільній формі на ім'я ректора Університету. Після розгляду та погодження заяви деканат/дирекція (відділ міжнародних зв'язків) готує відповідний проєкт наказу ректора Університету про направлення здобувача вищої освіти на навчання за програмою віртуальній або внутрішньоуніверситетській академічній мобільності.

3.6. В рамках програм міжнародної академічної мобільності, де функції відбору учасників зберігає за собою ЗВО-партнер, або інша закордонна організація, яка надає здобувачу вищої освіти грант на умовах і за критеріями, визначеними в установчих документах конкурсу, для направлення на програму академічної мобільності, здобувач вищої освіти повинен звернутися до відділу міжнародних зв'язків Університету із заявою у довільній формі на ім'я ректора Університету, та підтверджуючим документом щодо проходження відбору на програму (лист-запрошення чи його аналог).

4. ВИЗНАННЯ ТА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ-ПАРТНЕРІ

4.1. Університет визнає еквівалентними та перезараховує результати навчання здобувача вищої освіти у ЗВО-партнері в рамках кредитної академічної мобільності.

4.2. Визнання результатів навчання у межах академічного співробітництва з ЗВО-партнерами здійснюється з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ECTS або з використанням системи оцінювання ЗВО-партнера.

4.3. Навчальні дисципліни та інші види навчальної діяльності зазначаються в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти.

4.4. Перезарахування вивчених навчальних дисциплін здійснюється на підставі наданого здобувачем вищої освіти документа з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти, завіреного в установленому порядку у ЗВО-партнері.

4.5. Процедура визнання результатів навчання за програмами академічної мобільності визначається «Порядком визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка».

4.6. Результати підсумкової атестації здобувачів вищої освіти у період навчання у ЗВО-партнері представляються за шкалою, прийнятою у ЗВО-партнері і переводяться у шкалу, прийняту в Університеті.

4.7. Якщо здобувач вищої освіти не підтвердив документально виконання вимог індивідуального навчального плану для учасників академічної мобільності (обсягом більше ніж 20 кредитів ЕКТС), то він відраховується з Університету за невиконання індивідуального навчального плану.

4.7. Якщо здобувач вищої освіти під час перебування у закладі вищої освіти, на базі якого здійснюється академічна мобільність, не виконав програму навчання частково, то після повернення до Університету, де він постійно навчається, йому може бути запропоновано індивідуальний графік ліквідації академічної заборгованості, затверджений в установленому порядку, або повторний курс навчання за рахунок коштів фізичних чи юридичних осіб.

5. ОBOB'ЯЗКИ СТОРІН

5.1. Університет зобов'язаний:

- забезпечити вільний і рівний доступ здобувачів вищої освіти до інформації про наявні програми академічної мобільності та існуючі критерії відбору;

- надавати здобувачам вищої освіти консультативні послуги під час оформлення документів для участі у програмах академічної мобільності;

- контролювати наявність документів, що підтверджують законність перебування іноземних здобувачів вищої освіти;

- визнати результати академічної мобільності відповідно до встановленої процедури.

5.2. ЗВО-партнер, що приймає на навчання, зобов'язаний:

- зарахувати здобувача вищої освіти, направленого на навчання на визначений договором строк, відповідно до норм законодавства сторони, що приймає;

- створити усі необхідні умови для виконання здобувачем вищої освіти індивідуального навчального плану;

- сприяти здобувачам вищої освіти у вирішенні візових, житлових та побутових проблем;

- надавати можливість здобувачам вищої освіти брати участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представляти свої наукові роботи для публікацій, користуватися навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базами;

- контролювати наявність документів, що підтверджують законність перебування іноземних здобувачів вищої освіти;

- після завершення навчання видати здобувачу вищої освіти документ з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти або документ про вищу освіту з додатком встановленого у ЗВО-партнері зразка.

5.3. Здобувачі вищої освіти зобов'язані:

- своєчасно надати необхідні документи для участі в програмі академічної мобільності;

- вчасно прибути до місця навчання;

- під час навчання дотримуватися законодавства країни перебування, правил внутрішнього розпорядку, Статуту та інших нормативно-правових документів закладу вищої освіти, що приймає;

- успішно пройти навчання за затвердженим індивідуальним навчальним планом;

- після завершення навчання у ЗВО-партнері вчасно повернутися до Університету та надати підтверджуючі документи до дирекції свого навчально-наукового інституту або деканату свого факультету;

- сприяти популяризації програм академічної мобільності та поширенню власного досвіду через надання відповідної інформації та фотоматеріалів для соціальних мереж та сайту Університету, участі у інформаційних заходах щодо програм академічної мобільності, консультування наступних учасників аналогічних програм академічної мобільності.

5. ПРАВА СТОРІН

5.1. Іноземні здобувачі вищої освіти, що реалізують право на академічну мобільність в рамках договорів про співробітництво з Університетом, можуть бути зараховані на навчання до Університету:

- за рахунок коштів міжнародних програм та організацій;

- за рахунок власних надходжень закладів вищої освіти;

- за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб;

- на умовах безоплатного навчання у разі взаємного обміну здобувачами вищої освіти, у тому числі за спільними освітніми програмами, які передбачають отримання спільного або подвійного документа (документів) про вищу освіту на умовах безоплатного навчання у разі міжнародного обміну здобувачами вищої освіти, якщо кількість таких іноземних здобувачів вищої освіти не перевищує кількість вітчизняних здобувачів вищої освіти, які навчаються в іноземному ЗВО-партнері в межах програм академічної мобільності відповідно до укладених між закладами вищої освіти договорів про міжнародну академічну мобільність.

5.2. Здобувачі вищої освіти Університету мають право на:

- продовження навчання або вивчення окремих навчальних дисциплін за спорідненими напрямами та спеціальностями підготовки фахівців у ЗВО-партнерах;

- безпечні та нешкідливі умови навчання;

- користування навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базою закладу вищої освіти, що приймає;

- участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представлення своїх наукових робіт для публікацій;

- отримання документа про результати академічної мобільності встановленого у ЗВО-партнері зразка.

5.3. Університет має право публікувати інформацію щодо участі здобувача вищої освіти в програмі академічної мобільності.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Дане Положення реалізується в рамках українського законодавства та є вторинним до діючих норм. У разі появи змін в українському законодавстві, пов'язаних з воєнним станом, епідеміологічною ситуацією, тощо, які суперечать пунктам даного Положення, академічна мобільність здобувачів вищої освіти реалізується з урахуванням даних змін.